

område er begrænset, men også brød- og kagebagerier, der arbejder i 2-holds drift med fremstilling af rugbrød, og virksomheder, der i 2-holds drift fremstiller knækbrød og skibsbrød. Det må anses for rimeligt at sidestille alle sådanne virksomheder, uanset om de betegnes som brødfabrikker eller bagerier.

8) Undtagelsen må anses for nødvendig af hensyn til mejeriarbejdets rettidige udførelse og befolkningens forsyning med mælk. Ifølge § 45, stk. 2, vil det dog ikke være tilladt at beskæftige arbejdere under 18 år i tidsrummet kl. 5—6.

9) Det er ikke hensigten med loven at forbyde virksomheder at arbejde i døgn-drift, og sådanne virksomheder må derfor have adgang til at arbejde om natten. Undtagelsen i samme punkt for andre virksomheder, der arbejder i flerholdsdrift, er foreslået under hensyn til det praktiske livs krav ved fastlægnings af arbejdstiden ved 2-holdsdrift.

10) De i denne bestemmelse nævnte arbejder er medtaget som undtagelse under hensyn til deres særlige betydning for virksomhedens drift. I en på den internationale arbejdskonference i 1930 vedtagen konvention om regulering af arbejdstiden i handels- og kontorvirksomheder, som dog ikke er tiltrådt af Danmark, er der gjort tilsvarende undtagelser fra de sædvanlige arbejdstidsbestemmelser.

11) Det foreslås her at undtage de i lukkeloven nr. 221 af 27. maj 1950 § 4 nævnte virksomheder, dog naturligvis kun for så vidt angår det i den nævnte bestemmelse omhandlede arbejde.

12) Den foreslåede undtagelse er begrundet i den forud for julen herskende travlhed i forretningerne, som medfører, at det er nødvendigt at arbejde efter lukketiden.

13) Af hensyn til udførelsen af nødvendig tilsynsvirksomhed uden for den almindelige arbejdstid er det foreslået, at arbejde, der består i at holde vagt, undtages fra den almindelige regel om forbud mod natarbejde. Herunder må også kunne regnes kontorarbejde o. lign., der har naturlig tilknytning til vagttjenesten.

14) Arbejde ved pasning af dyr, hvad enten disse måtte anvendes i erhvervsvirksomheder eller til andet formål, f. eks. i videnskabeligt øjemed, vil ikke kunne begrænses til tiden kl. 6—22, og lignende hensyn vil kunne gøre sig gældende med hensyn til pasning af planter i særlige tilfælde. Det er derfor foreslået, at nødvendigt arbejde ved pasning af dyr og planter undtages fra natarbejdsforbudet.

15) Ved forberedende arbejder tænkes på arbejde, der nødvendigvis må være udført, forinden det almindelige arbejde i virksomheden tager sin begyndelse, såsom opfyring af ovne og dampkedler, opvarmning o. lign. Ved supplerende arbejder tænkes på f. eks. fornøden regnskabsafklæggelse efter arbejdstidens ophør eller oplagring af varer modtaget umiddelbart før en virksomheds daglige lukketid. Det er ikke muligt udtømmende at angive, hvilke arbejder der kan være tale om, men det er stillet som betingelse, at der skal være tale om arbejde af forberedende og afsluttende art, som er nødvendigt af hensyn til en virksomheds normale gang, og at det ikke kan udføres inden for den normale arbejdstid. Der behøver herved ikke at være tale om driften af selve den *pågældende* virksomhed. Det vil således være tilladt skibsværfter at udføre arbejde om natten for at holde rutebåde i regelmæssig gang; endvidere vil maskinværksteder kunne arbejde om natten for at holde andre virksomheder i regelmæssig gang, og snedkere, malere m. fl. kan arbejde for at holde butikker og forretningslokaler m. v. i regelmæssig gang. Det er ikke muligt i henhold til bestemmelsen at udføre arbejder, som hører til den almindelige produktion, og som måske er ønskelige, fordi vedkommende arbejde ikke har kunnet udføres om dagen på grund af en stor arbejdsmængde, eller fordi arbejdet er blevet sinket af en eller anden grund, idet udførelsen af sådant arbejde kræver dispensation i henhold til § 33, stk. 2. Kan de pågældende arbejder udføres, uden at driftens jævne gang forstyrres, er det ikke tilladt at udføre arbejdet som natarbejde.

16) Som eksempler på tilfælde, hvor bestemmelsen vil kunne finde anvendelse, kan nævnes pasning af fyrsteder til apparatur, som ikke tåler afkøling, og oparbejdning af ekstraordinært store tilførsler af let fordærlige råstoffer, som det uden virksomhedens skyld ikke har været muligt at bearbejde i tiden kl. 6—22. En tilsvarende bestemmelse er givet ved den ved indenrigsministeriets bekendtgørelse af 12. november 1914 i henhold til fabrikløvens § 26 b meddelte generelle dispensation vedrørende køle- og varmeanlæg for sådanne arbejder, som er nødvendige for at vedligeholde den for virksomhedens drift og for bevaring af råstoffer, halvfabrikata og færdige produkter nødvendig temperatur.

Sluttelig bemærkes, at samtlige de i stk. 2 indeholdte bestemmelser alene medfører undtagelse fra hovedreglen om nattehvilens *beliggenhed*, men *ikke* giver adgang